

JHRF	Anteckningar från medlemsmöte 2/2002	2002-11-23
-------------	--	------------

Anteckningar från Järnvägshistoriska Riksförbundets medlemsmöte den 23 november 2002 på Hotell Statt i Katrineholm

Närvarande

ENJ (Engelsberg – Norberg):	Bo Färnström
JÅÅJ (Åmål – Årjäng):	Hans Kihlberg
KVT (Kalmar Veterantåg):	Sune Råberg
KMJ/Värmlandståg:	Per Krogh och Jimmy Håkman
MfGDJ (Gefle – Dala):	Gunnar Johnson och Karl-Axel Eriksson
MfÖSJ (Östra Skåne):	Mats Folkesson
NJ (Nässjö):	Peter Jonsson
NJM (Nynäshamn):	Kenneth Sörestedt
OKBv (Ostkustbanan):	Magnus Eriksson och Fredrik Jonsson
SKÅJ (Stockholm):	Anders Svensson
SMoK (Motorvagnsklubben):	Hans Elmefors
SÅS (Stockholm):	Carl-Erik Olsson
TJF (Tjustbygden):	Ola Almquist
Övriga ur JHRF:s styrelse:	Ola Persson, Hans Broman och Christoffer Frostensson

Öppnande

JHRF:s ordförande Ola Persson öppnade mötet och hälsade deltagarna välkomna till den klassiska järnvägsknuten Katrineholm.

Dagordning

Föreslagen dagordning godkändes med några tillägg.

TRI-projektet

Christoffer Frostensson berättade om arbetet i TRI-projekten, såväl järnvägs-Sveriges stora TRI-projekt som vårt eget projekt med att utarbeta en veteranstågs-TRI som ska fungera i det nya TRI-systemet. (TRI = trafiksäkerhetsinstruktion.)

Det stora projektet blir kraftigt försenat. Det officiella målet är nu att det nya TRI-systemet ska gälla från den 16 oktober 2005. Vissa aktiviteter hade nu kommit i gång.

För veteranstågsprojektet är Sven Fredén utredande konsult. Han biträds av en referensgrupp där Morrgan Claesson ingår som projektledare och även bl a Christoffer själv ingår. Referensgruppen hade kommit i gång med arbetet. Christoffer var tacksam för synpunkter från föreningarna, särskilt om sådant som är krångligt i dagens säo-system. E-post christoffer.frostensson@telia.com.

Veterantågsförsäkringen

Hans Broman berättade om svårigheterna att få till stånd en ny veteranstågsförsäkring sedan Trygg Hansa (som tagit över Folksams företagsförsäkringar) hade sagt upp vårt gamla försäkringspaket och inte ville förnya det.

Mäklarföretaget Marsh har föreningarnas och JHRF:s uppdrag att arbeta med detta. Hans ingår i Marshs referensgrupp för försäkringen. Det svåraste har varit att få fram ansvarsdelen av försäkringen. En av stötestenarna är att det maximala försäkringsbeloppet är så högt, 300 Mkr, i förhållande till försäkringsstockens storlek. Detta kräver dyra återförsäkringsarrangemang, där försäkringsbelopp tyvärr har större betydelse än låga skaderisker och bra säkerhetsarbete. Till sist har Marsh kommit överens med If Skadeförsäkring om ett försäkringspaket, som dock ännu inte har klarnat i åtskilliga detaljer. Ansvarsförsäkringen gäller sedan den 1 november, men föreningsförsäkring och kaskoförsäkring kommer att sjösättas senare. Föreningsförsäkringen hos Trygg Hansa har kunnat förlängas till årsskiftet, vilket inte har gått med de andra försäkringsdelarna i det bolaget.

Premien blir betydligt högre än förut, särskilt i ansvarsförsäkringen. Den hålls i någon mån nere genom att alla föreningar formellt får en gemensam försäkring för hela kollektivet.

Styrelsen räknar med att tillsammans med andra deltagare i referensgruppen uppvakta Banverket för att få försäkringsbeloppet sänkt.

Bl a diskuterades vid medlemsmötet grunder för fördelning av ansvarspremien på föreningarna med ledning av körsträcka. Det kunde vara skäligt att en måttlig fast grundavgift på högst 5.000 kr tas ut. Dressinuthyrnings roll i försäkringen diskuterades också. Deltagarna stödde också nuvarande lösning att preliminär ansvarspremie omräknas först om verklig körsträcka avviker med mer än $\pm 10\%$ från den som uppgetts preliminärt. Per Krogh efterlyste återbetalningar från den gamla försäkringen. Även Magnus Eriksson ställde några frågor, som i någon mån besvarades.

Järnvägsutredningen och banavgifter

Den statliga järnvägsutredningens betänkande om bl a ändrad lagstiftning bereds i regeringskansliet. ("Rätt på spåret", SOU 2002:48). Trots att JHRF inte fanns med bland tillfrågade remissinstanser har förbundet tillsammans med MRO nyligen sänt in ett remissvar till näringsdepartementet.

I remissvaret erinrar de båda organisationerna om den veteranåtgångstrafik som medlemsföreningarna bedriver. De föreslår att det hittillsvarande begreppet "icke kommersiell persontrafik" i förtydligande syfte ersätts med "veteranåtgångstrafik", som bör definieras som spårtrafik med äldre fordonsmateriel bedriven av ideella föreningar, varvid trafikens syfte är att bevara och levandegöra järnvägens resande- och arbetsmiljö i samhällsutvecklingen. Med "museijärnväg" bör menas järnväg med veteranåtgångstrafik på avgränsad bana.

JHRF och MRO betonar i remissvaret att det är angeläget att ideella föreningar som bedriver veteranåtgångstrafik bör undantas från de särskilda redovisningskrav som enligt lagförslaget ska ställas på alla tågoperatörer.

JHRF föreslår i remissvaret också att den icke kommersiella veteranåtgångstrafiken ska befrias från banavgifter. Det kravet har JHRF också fått Banverket med på, vilket har kommit till uttryck i en skrivelse från BV till regeringen.

Ola Persson berättade om remissvaret enligt ovan och konstaterade att vi med spänning väntar på regeringens ställningstagande i dessa frågor.

Krishantering

Krishantering har diskuterats vid tidigare medlemsmöten. Inom styrelsen har Hans Kihlberg arbetat vidare med frågan, bl a genom att diskutera med Previa hur man skulle kunna ordna ett gemensamt avtal om psykologinsatser efter en olycka e d. Mötet gav sitt stöd åt en lösning som bör kunna innebära att JHRF betalar en årlig abonnemangsavgift för att medlemmarna (dvs föreningarna) vid behov ska kunna anlita Previa mot en fördelaktig rörlig avgift. Stödet gäller även om medlemsavgiften i JHRF därmed måste höjas.

Hans K återkom också till frågan om kamratstöd, alltså en akut åtgärd skyndsamt innan den drabbade personen får psykologhjälp. Hans önskade att varje förening anmäler två namn för kamratstöd. Det kan uppstå lägen där det är viktigt att en drabbad kan få kamratstöd av någon som tillhör en annan förening och har större distans till det inträffade (t ex en påkörning). Hans rekommenderade också att varje förening utser en krisansvarig.

Momsutredningen

Hans Broman berättade om den statliga mervärdesskatteutredningens betänkande (SOU 2002:74) som nyligen har lagts fram till regeringen. Hittills har sådana ideella föreningar som är befriade från inkomstskatt också stått utanför momssystemet, vilket har varit bra för de flesta slag av föreningar men dåligt för föreningar som säljer resor och trycksaker, där procentsatsen för utgående moms är lägre än för ingående moms. För denna kategori skulle det vara ekonomiskt fördelaktigt att ingå i momssystemet, något som i dag inte är möjligt om man inte vill offra sin inkomstskattebefrielse, om ens då.

Utifrån ett EG-direktiv som Sverige ska uppfylla föreslår utredningen att även inkomstskattebefriade ideella föreningar tas in i momssystemet, med möjlighet för föreningar och företag med mindre än ca 90.000 kr årlig omsättning att ställa sig utanför systemet om de så önskar. Vi kan räkna med att idrottsrörelsen och andra delar av förenings-Sverige kommer att lobba kraftfullt för att förhindra eller förhala förändringen, men för veteranåtgångsföreningar och föreningar med bokutgivning bör det kunna vara lönsamt att utredningsförslaget genomförs. Dock blir det merarbete för kassörerna.

I vilket fall som helst kommer det säkert att dröja minst ett par år innan förslaget kan bli genomfört.

För närvarande finns det väl inget behov av att agera i frågan.

Bärgningsavtal

Ola Persson berättade om hur styrelsen har arbetat med att försöka lösa den svåra frågan att uppfylla Banverkets krav på bärgningsavtal utan att det blir orimligt dyrt. För veteranåtgångsföreningarna tillsammans skulle ett avtal med de statligt ägda företag som brukar erbjuda sådana avtal kosta ca 100 tkr/år inkl moms som grundavgift för beredskapen. I detta ingår då inte kostnad för uttryckningar. Vi anser att det är ganska lite vi skulle få för så mycket pengar.

JHRF har föreslagit BV att kravet på bärgningsavtal får uppfyllas genom att medlemsföreningarna tecknar ett ömsesidigt bärgningsavtal om hjälp till

varandra. Vi önskar då att BV avtalar med de företag som röjer en olycksplats att vi får hyra dessas transporthjälpmedel (trallor). BV är skeptiskt till vårt förslag, bl a därför att det kan förekomma att fordon är urspårade men står hinderfritt och därför inte blir lyfta på spår under röjningsskedet. Kenneth Sörestedt tillade att även röjningsföretagen hyr in transporthjälpmedel när de behövs.

Under diskussionen kom flera idéer fram om hur vi skulle kunna ordna tillgång till transporthjälpmedel för att trots allt kunna vidareutveckla tanken på ömsesidigt bärgningsavtal. Ola Persson ber att föreningar som själva disponerar transporthjälpmedel kontaktar honom.

Resegarantilagen

Hans Broman berättade att resegarantilagen ändras från 1 januari 2003 (SFS 2002:601) så att den också gäller researrangemang där färd och logi säljs till fristående priser. Detta kan beröra några föreningar.

Anders Svensson ifrågasatte om så är fallet. Han hänvisade till en uppgift om att föreningars medlemsresor brukar anses undantagna från resegarantilagen.

BV:s hantering av våra tågbeställningar

Ola Persson tog upp de problem som några föreningar hade haft under sommaren med Banverkets hantering av tågbeställningar (dels DHdJ och NoJK för Edsbyn – Furudal, dels SKÅJ:s utförande av SJK:s årsmötesresa).

Den ena frågan är om Banverket oöverlagt säger nej till att uppfylla föreningarnas önskemål, den andra frågan är om beskeden kommer alltför sent. Ola har diskuterat frågan informellt med BV. Vi i föreningarna ska lämna skriftlig beställning i god tid och begära en skriftlig bekräftelse på att beställningen kan genomföras. Vidare vill BV att våra kontakter om beställningar alltid sker med trafikledningen (BV-T) och då genom brev eller fax, alltså inte e-post. Detta borde inte behöva hindra att man rådfrågar banområdesfolk i förväg, men dessa kan inte lämna bindande besked till föreningarna.

Banverket har lovat att utreda frågan vidare. Ola uppmanade berörda föreningar att invänta utredningen och ta en eventuell skadeståndsdiskussion senare.

Det är alltid bra att vi beställer extratåg i god tid. Som förut nämnts kan föreningarna begära extratåglägen redan i tågplaneplaneringen, men då måste man förstås vara ute i mycket god tid. Hans Lindersson på Tågtrafikledningen i Borlänge kan då kontaktas, tel 0243-44 64 33.

Järnvägshistoriskt kompetenscenter

Ola Persson berättade om hur projektet om förstudie till Järnvägshistoriskt kompetenscenter framskrider. Henrik Olsson i Trollhättan kommer att engageras som utredare. Lokalisering av det kompetenscenter vi hoppas få till stånd har ännu inte diskuterats.

Jvm:s framtid

Sveriges Järnvägmuseum tillhör fortfarande rest-SJ, alltså affärsverket under avveckling. Ola Persson berättade att en ny utredning om Jvm:s framtid har gjorts. Sannolikt och förhoppningsvis övergår museet till Banverket den 1 juli 2003 tillsammans med ett anslagstillskott (enligt utredningsförslaget 16 Mkr). Därmed kommer BV på ett annat sätt än förut att få ett ansvar för järnvägmuseala frågor, vilket bör vara till fördel för oss veteranstågsföreningar.

Apropå rest-SJ kommer troligen de lokstallar som ägs av rest-SJ och förvaltas av Jernhusen att övergå till Banverket.

Järnvägsjubileet 2006

Ola Persson berättade vidare om Banverkets planering för firandet av de svenska järnvägarnas 150-årsjubileum 2006. JHRF ska delta i en referensgrupp för jubileumsboken. Kjell Palén är nominerad till det uppdraget.

Medlemsmötet diskuterade hur vi kan arbeta vidare med frågan om jubileumsarrangemang av olika slag. Banverket har ännu inte formerat en referensgrupp om detta. Det kan vara bra att vi har gruppdiskussioner vid JHRF:s årsmöteshelg (5-6 april 2003) om jubileumsarrangemang.

Bevarandeplanen och fordonslistan

Bevarandeplanen, alltså en sammanställning över fordon av riksintresse, redigeras av Jvm och kommer att tryckas i illustrerat skick under 2003.

Fordonslistorna kan vara ett intressant komplement till bevarandeplaneboken. Ola hoppades kunna ge ut dem i tryckt form, men problemet är att många föreningar inte har svarat på hans önskan om korrekturläsning och uppdatering av tidigare lämnade uppgifter.

Seminarium och RAÄ-bidrag

Regeringen har lovat Riksantikvarieämbetet anslag för att lämna årliga bidrag till arbetslivsmuseer åtminstone under den fyraåriga mandatperioden.

Deltagarna i medlemsmötet ställde sig positiva till idén att även denna vinter anordna ett seminarium för föreningar som är intresserade av att söka bidrag.

Försäljning av beredskapsdiesellok

Banverkets annons i nästa nummer av TÅG om anbud på beredskapsdiesellok (T21, T23, V3) delades ut. Morrgan Claesson har följt frågan noga. BV har uttalat att loken inte ska säljas för kommersiell drift.

Mötesdeltagarna diskuterade hur intresserade föreningar kan samordna anbuds-givningen. Ola lovade diskutera saken med Morrgan. De som är intresserade bör kontakta Ola eller Morrgan. Mötet diskuterade också hur man kan ordna besiktning så att de olika lokindividernas skick kan bedömas.

Lokstallsplatser

Carl-Erik Olsson undrade vad som hade hänt med idéerna om lokstallet i Krylbo. Han undrade också om fler än SÅS såg Katrineholms lokstall som intressant. Anders Svensson berättade att en lokal förening har bildats för bevarande av Katrineholmsstallet. Ola Persson hoppades att BV:s nya uppgifter att svara för järnvägmuseala frågor och förvalta lokstallar kunde innebära nya möjligheter när det gäller att uppnå sådant som inte kan uppnås på marknadsmässiga villkor. Peter Jonsson ansåg att Älmhults lokstall kunde vara intressant för föreningar i södra Sverige.

Nästa årsstämma

Vid Järnvägmuseum i Gävle kommer JHRF:s årsstämma att hållas under veckoslutet 5-6 april. Ola hoppades kunna ordna övernattning i museets sovagnar och jubileumsmiddag i ett lokstall (JHRF 25 år). Förutom årsmöte och medlemsmöte hoppades han att vi kan ha seminarier i samarbete med Arbetets Museum. Kanske kan några av aktiviteterna börja redan på fredagkvällen. Ola hoppades kunna lägga upp arrangemangen så att de blir intressanta också för MRO:s medlemsföreningar.

Produkt- och inköpsregister

Anders Svensson tog upp ett förslag som väckts av Sten-Eric Beskow vid medlemsmötet i våras men som tiden då inte medgav behandling av. Föreningarnas anskaffning av svåråtkomliga varor skulle enligt förslaget underlättas av dels ett gemensamt produktregister och dels en lista över leverantörer som lämnar bra priser till våra föreningar, alltså avropsavtal.

Anders tillade att föreningarna med hjälp av JHRF:s e-postlista kan ta kontakt med varandra för att diskutera samordning av gemensamma inköp. Carl-Erik Olsson nämnde att SÅS ska köpa in valvtegel till E10.

Ola Persson tänkte undersöka om man kan lägga in ett produktregister i den lösenordsskyddade delen av JHRF:s webbplats (hemsida).

Tågsommar

Anders Svensson berättade att nästan 54.000 av 55.000 tryckta exemplar av Tågsommar har skickats ut. Anders delade ut brev med inbjudan till Tågsommar 2003. Svaren ska vara inne senast 13 januari. Den tidigare uppdelningen i museibanor, dressinuthyrning etc ska i år slopas. ArbetSam ska tillföras till den samdistribution som Tågsommar deltar i.

Apropå detta framhöll Hans Broman att det är bra om föreningarna går med i ArbetSam, alltså arbetslivsmuseernas samarbetsorganisation. Därigenom markerar vi järnvägsbevarandets betydelse inom kulturarvsområdet.

Vid anteckningsblocket

Hans Broman
sekreterare